

tényi elveket hogyan tapodják úr-népek kalandorai. *A könyvmáglyák tüzes csóváitól lángralobbant kultúraszerezetünk: óh mi tomegek fiait, még meg sem szerezhettük a civilizáció áldásait és az új barbárok még a nyomát is eltörölnék előlünk!*

Magyarul szoltunk, de minden nemzetiségű és rangú dolgozó terstvériinkhöz szoltunk, hogy a sok millió sölétszínű ing elfödi a napot a kis nemzetek elől. Viggyázat: az új szentszövetés megint vad Metternich-ek lába alá tiporná a pár évtizede megéledt keleteurópai kisnemzeteket.

**Még süt a nap, ha téliesen is. Még semmi sincs későn, hogy a scrainkba lopózott kúfárok kiüzzük: tolvaj, fogjátok meg, ellopja az egyértést! Kútmérgezöink állati képét mutassuk be ingadozó társainknak és ha mindenütt megtesszük kötelességünket nemzetünkért, a haladásért, minden fajú, hitű, színű dolgozó embertársunkért, éppen a nemzetiségek századokon átkozott rútékén emelünk gátat az országghatárokat átlépni készülő sötét-
gbe látj háború kolosszusoknak!**

Ötödik évfolyamunk végén azzal a virrasztó emberséggel búcsúznak olvasóinktól, amellyel a HID születésénél már őrt álltunk az itteni magyarság jövendője fölött. Sok magyarkánk Rodostójában ápolgattuk az emberiesség fulladozó tüzét, ápolgattuk, hogy egy szociálisabb magyarság útéptöi lehessünk mi, éppen mi, kisebbségi magyarok a körülöttünk kavargó nemzetiségek népsűrűjével becsületes összefogásban, közös jobb sorsért, egy kivilágosodott Középeurópa fasizmus kódén is győző fény-sugaraiért, Kossuth Duna könföderációs álmaért. Azoknak a magyaroknak szívével, akiknek fáj Dévény és a két kisnemzetet csúfoló tény: hogy az szlovák-magyar Pozsony a németek nyitott keleti kapuja ma . . .

Lankadatlanul hirdetjük: magyarok, ahol vagytok dédelgessétek szívetekben a fényt, amit a mult század szabadelvű magyarjai gyujtottak szeretetteljes csodának és ennek a fénynek segítségével találjatok megértést a köröttetek élő nemzetekkel. Egyjcrmán mostoha századokat nyögtetek át együtt, hát szerezsetek mindenütt másnyelvű földieiteket, hisz a sötét éveket csak a keleteurópai kis nemzetek igazi baráti szövetségében vészeltetjük át.

Larák István

Ösök búne

Apám, ne böszits, hogy így meg úgy:

Mi fiatalok!

Hogy én is sok, sok örült váagnak

Bolondja vagyok.

Vérem: a véred. De nézd, kezem

Ökölbe szorult,

Hogy mik vagyunk mi ősz és tavasz?

Két koldús, két nagy nyomorult!

*Te a mult átkát, én a jövő
álmát cipelem,
Tűzparipáim rút ködön át
Vágtatnak velem . . .
Mult árnya vagy már, hát ne szólj, hogy
Rossz úton vagyunk!
A ti bűnötök, ősök bűne, —
Az lesz a diadalunk!*

Tuba Károly

Feketecs

Mikor a faluba értem éppen a nagydobot verték. Az utcán ácsorgók mesélik, hogy valami munkásszövetkezetet akarnak alakítani, a képviselőjelölt hívja a munkásokat a községházára, hogy megalakítsák. A viszhang azonban gyenge, mert amikor estefelé a nyakamba kerítem a falut s elmegyek a községháza mellett, alig egy-két ember lézeng ott a hivatalból lézengő rendőrök és szolgák között. Aztán — ahogy hallottam — meg is tartották a gyűlést vagy 15 ember jelenlétében és osztogatták a vezetőségi tisztségeket azoknak, akik nem védekeztek ellene elég erélyesen.

Mennyi gondja-baja lehet mégis egy ilyen képviselőjelöltnek, szeretne szövetkezetet csinálni a szegény munkásoknak és azok megátalkodottan és ostobán nem hogy örömmel kapnának rajta, de még kényszeríteni sem lehet rá őket. Lehetetlenül értetlenek és bizalmatlanok az emberek. — Míg ezen tünődöm, elhagyom a községházát, ahol különben sem tanácsos nem falubelinek ácsorogni, mert szemet szúr s belékötnék. Inkább megyek a falu periferiái felé.

Csípős szél fúj, de jólesik. Zsebretett kézzel egy már a faluban rámmaradt parasztnótát fütyörészve szaporán lépegetek. „Sej haj, latyakos a kukorica levele . . .“

Milyen jó szívvel támogatják itt kinn egymást a düledező kis házikók, kivált most télelő idején — ilyenkor a házak is öszszébbhúzódnak s melengetik egymást. Az emberek is lassabban, marasztalón beszélnek a kapuban, mert telik a télből s jól esik szavakban dörgölözni egymáshoz. Én is körülnézek, kivel eredjek jószóba. Oda-odaköszönök valakinek, és hosszú, nyúlós köszönéséből látom, hogy szívesen hozzátoldana egy-két szót, csak nógatni kell.

Most már a házak nem védenek, hegyesebb a szél, kinn vagyok a faluvégén. Vásártér, temető és pocsolya, ez veszi körül a falut. Félbemaradt köves út, amit sietve hagyhattak oda, mert még csak nagyjából sincs elegyengetve ott, ahol félbemaradt. A végső házsor erre a vásártérre, temetőre, lucskos faluvégre néz, vajjon szoktak-e ezek az emberek kinézni az ablakok? Alig látok élő lelket, pedig jólesne valami csendes, elnyújtott, böleselkedő falusi beszéd. „Alászolgája“ köszön rám valaki. Hát ez az alászolgája, hogy kerül ide a falu végére? — de már nem tudom